

ANDERS ALS IMMER – Nekako drugačije

VOLKER ALBUS, URSULA ZELLER I MONIKA WINKLER

Muzej savremene umetnosti Vojvodine

---

*Institut za veze sa inostranstvom (IFA) u saradnji sa
Gete institutom*

ANDERS ALS IMMER – Nekako drugačije, je najnovija izložba u seriji Instituta za veze sa inostranstvom (ifa / Institut for Auslandsbeziehungen e.V.), koja otvara novu perspektivu specifičnih trendova i tendencija u dizajnu. Ovaj aktuelni projekat nije, kao što je uobičajeno, posvećen funkciji dizajniranog objekta i njemu odgovarajućeg oblika, već pokazuje odstupanja od normi oblikovanja ustanovljenih navikom i konvencijama.

Već uobičajeni nazivi različitih vrsta nameštaja, lampe ili nekog drugog elementa za opremanje enterijera, izazivaju određene slike u našim umovima. Očekujemo da je polica za knjige pravougaona, podeljena horizontalama i vertikalama, stabilna i pravilno iznivelisana. Ništa drugačije nije ni sa tepihom. On je pravougaon ili okrugao, ponekad sa ornamentima, ponekad ručne izrade ili koncipiran kao gotova slika. Fotelja takođe zauzima potpuno jasan oblik u našim umovima – masivne bočne i leđne partije, meko postavljeno sedište i nasloni, čiji celokupan izgled odaje utisak težine. Upravo ovaj klasičan oblik čini fotelju prepoznatljivom za svakoga – bez obzira na to kako su pojedinačni elementi koncipirani – organski ili geometrijski.

Upravo ove konstruktivne, dekorativne i oblikovne asocijacije uvek iznova provociraju dizajnere da ih u njihovoj gotovo dogmatski nagoveštenoj načelnosti dovedu do apsurd. Često ovakvi stavovi ostaju u stadijumu konceptualnog začetka. Pa ipak kada dizajnerima, proizvođačima ili marketinškim stratezi-

ma zaista pođe za rukom da na tržište uspešno plasiraju "drugačije" dizajniran proizvod, tada upravo ovakve skice i ideje često imaju za posledicu parcijalnu zamenu paradigmi.

O smislu ili besmislu ovakvih odstupanja možemo da vodimo beskrajne rasprave. Ali koliko god oni na kraju dobro ili loše funkcionišu, za koju god svrhu su predviđeni – ovakvi radovi ne provociraju samo čuđenje, već podstiču na razmišljanje o očekivanjima, obrascima ponašanja i kontekstu naših uobičajenih predstava o svakodnevnom životu, kao i preispitivanje tradicionalnih tvrdnji s njim u vezi.

Shodno tome kada je u pitanju izložba "nekako drugačije" ne radi se o inscenaciji potpuriya od provokacija, već se radi o ukazivanju na raznovrsnost, kvalitet i uzroke takvih odstupanja. Jer na izložbi prezentovani "raskidi sa moćima navike" ne objašnjavaju se nipošto samo kroz tehnološki razvoj ili ideje, tipične za mlade autore, koje se suprotstavljaju uobičajenom. Oni u svojoj uzročnosti dokumentuju duboke sociokulturne promene, koje u današnje vreme doživljavamo u svim segmentima naše svakodnevice. Pomislimo samo na sve veću mobilnost, promene u sferi profesionalnog života, sve češće i obimnije migracije u okviru ekonomski "osiguranih" klasa zapadnih društava, loše navike u ishrani i pojavu takozvane "fastfood"-kulture.

Time se takođe objašnjava činjenica da dizajnerski aspekt "nekako drugačije" nije pojava isključivo vezana za Nemačku. Ovde je pre reč o fenomenu uočljivom na internacionalnom planu. U saradnji sa kuratorom Folkerom Albusom (Volker Albus) Institut za veze sa inostranstvom je stoga pokušao da se ovom fenomenu približi iz dva ugla posmatranja istovremeno: Za centralni deo izložbe odabrano je 47 dizajnera i grupa dizajnera koji rade u Nemačkoj i prezentuju svoj ugao posmatranja ovog fenomena. Nasuprot njima, kao dopuna i komentar, prezentovani su radovi 20 dizajnera iz ostalih evropskih zemalja. Internacionalizacija kruga učesnika reflektuje na taj način međunarodni diskurs u savremenom dizajnu.